

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3144

«Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις»

(ΦΕΚ 111/Α/8-5-2003)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

(όλα τα άρθρα του νόμου αυτού πλην των άρθρων 4,8,9 παραλείπονται, καθόσον δεν αφορούν θέματα υγείας και ασφάλεια των εργαζομένων)

Άρθρο 4

Προστασία εργαζόμενων ανηλίκων

1. Όσοι δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους απαγορεύεται να απασχολούνται σε εργασίες, έργα ή δραστηριότητες οποιασδήποτε μορφής, που από τη φύση τους ή τις συνθήκες που εκτελούνται είναι πιθανό να βλάψουν την υγεία, την ασφάλεια ή να προσβάλλουν την ηθική τους. Οι εργασίες, τα έργα και οι δραστηριότητες αυτές καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2918/2001 (ΦΕΚ 119 Α') με τον οποίο κυρώθηκε η 182 Διεθνής Σύμβαση Εργασίας μετά από διάλογο με τις εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις και γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας (Α.Σ.Ε.), αφού ληφθούν ιδιαιτέρως υπόψη και οι εξής συνθήκες:

α) το ανθυγιεινό περιβάλλον (όπως: επικίνδυνες ουσίες, παράγοντες και διαδικασίες, θερμοκρασία, θόρυβος και δονήσεις επιβλαβείς για την υγεία),

β) η πολύωρη απασχόληση ή η νυχτερινή απασχόληση ή η απασχόληση όπου ο ανήλικος είναι εκτεθειμένος σε φυσική, ψυχολογική ή σεξουαλική κακοποίηση ή εκμετάλλευση,

γ) η εργασία με τη χρήση επικίνδυνου εξοπλισμού, μηχανημάτων και εργαλείων ή εργασία που περιλαμβάνει χειρωνακτική διακίνηση ή μεταφορά βαρέων φορτίων,

δ) η εργασία που πραγματοποιείται κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, του νερού, σε επικίνδυνα ύψη ή σε χώρους υπό περιορισμό.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Α.Σ.Ε., καθορίζονται Προγράμματα Δράσης για την προστασία των εργαζόμενων ανηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν.2918/2001. Οι σκοποί των προγραμμάτων αυτών πρέπει να είναι σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην 182 Διεθνής Σύμβαση Εργασίας για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μπορεί να συνεργάζεται για το σκοπό αυτόν με άλλους συναρμόδιους φορείς, όργανα, αρχές και υπηρεσίες. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι όροι, ο τρόπος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για τις συνεργασίες αυτές.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται τα όργανα και οι κατάλληλοι μηχανισμοί για την ολοκληρωμένη και συστηματική επίβλεψη της εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 2918/2001 και του παρόντος άρθρου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζεται η οργάνωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) για την ανάπτυξη στοχευμένης δράσης για την προστασία των ανηλίκων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

4. Εργοδότης που παραβιάζει τις διατάξεις και απασχολεί ανηλίκους σε εργασίες, έργα ή δραστηριότητες κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος έχει την επιμέλεια ανηλίκου που απασχολείται σε εργασία, έργο ή δραστηριότητες κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος. Ο εργοδότης τιμωρείται επιπλέον και με τις διοικητικές κυρώσεις των παρ. 1 έως 5 του άρθρου 16 του Ν. 2639/1998 όπως ισχύουν.

Άρθρο 8

Προστασία Ατομικών Δεδομένων των εργαζομένων

1. Απαγορεύεται η αναγραφή και επεξεργασία στο ατομικό βιβλιάριο επαγγελματικού κινδύνου του εργαζομένου, στοιχείων ή δεδομένων άλλων πέραν των αποτελεσμάτων των ιατρικών και εργαστηριακών εξετάσεων στις οποίες αυτός υποβάλλεται κάθε φορά, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 14 του άρθρου 4 του Π.Δ. 17/1996 (ΦΕΚ 11 Α').

Επιπλέον ιατρικά δεδομένα επιτρέπεται να συλλέγουν, με επιμέλεια του ίδιου του εργαζομένου προκειμένου να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας, μόνο εφόσον αυτό είναι απολύτως απαραίτητο: α) για την αξιολόγηση της καταλληλότητας του για μια συγκεκριμένη θέση ή εργασία, β) για

την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του εργοδότη για υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και γ) για τη θεμελίωση δικαιωμάτων του εργαζομένου και αντίστοιχη απόδοση κοινωνικών παροχών.

2. Όσοι αναγράφουν ή συλλέγουν ή επεξεργάζονται στοιχεία ή δεδομένα κατά παράβαση της παραγράφου 1 τιμωρούνται με τις διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 21 και 22 του Ν.2472/1997 (ΦΕΚ50 Α') αντίστοιχα. Σε περίπτωση πρόκλησης περιουσιακής ή ηθικής βλάβης εφαρμόζεται το άρθρο 23 του Ν. 2472/1997.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας και Πρόνοιας ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν την τήρηση και το περιεχόμενο του ατομικού βιβλιαρίου επαγγελματικού κινδύνου, τη συλλογή και επεξεργασία επιπλέον δεδομένων με τη συγκατάθεση και επιμέλεια του εργαζομένου, την επιβολή των κυρώσεων της παραγράφου 2 του παρόντος και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 9

Συμπλήρωση διατάξεων του Ν. 1568/1985 "Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων"

1. Η παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 1568/1985 (ΦΕΚ177 Α") "Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων" αντικαθίσταται ως ακολούθως:

" 1.0 Ιατρός εργασίας πρέπει να κατέχει και να ασκεί την ειδικότητα της ιατρικής της εργασίας, όπως πιστοποιείται από τον οικείο ιατρικό σύλλογο. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος "ιατρός εργασίας" νοείται εφεξής ο ιατρός που διαθέτει την ειδικότητα της ιατρικής της εργασίας."

2. Κατ' εξαίρεση, τα καθήκοντα του ιατρού εργασίας, όπως αυτά προβλέπονται στο Ν. 1568/1985 (ΦΕΚ 177 Α') "Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων" έχουν δικαίωμα να ασκούν:

α) Οι ιατροί χωρίς ειδικότητα, οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχουν συνάψει συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ιατρού εργασίας με επιχειρήσεις και αποδεικνύουν την άσκηση των καθηκόντων αυτών συνεχώς επί επτά τουλάχιστον έτη.

β) Οι ιατροί οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτελούν καθήκοντα ιατρού εργασίας χωρίς να κατέχουν ή να ασκούν τον τίτλο της ειδικότητας της ιατρικής της εργασίας, αλλά τίτλο άλλης ειδικότητας.

Οι ιατροί των περιπτώσεων α' και β' θα πρέπει μέσα σε πέντε (5) έτη από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου να αποκτήσουν τον τίτλο ειδικότητας της ιατρικής της εργασίας αφού ολοκληρώσουν τον κύκλο της εκπαίδευσης τους με βάση τις διατάξεις του Π.Δ. 415/1994 "Περί του χρόνου ειδικεύσεως ιατρών για απόκτηση ειδικότητας" (ΦΕΚ236Α') και του Π.Δ. 213/1986 "Καθιέρωση της ιατρικής ειδικότητας της ιατρικής της εργασίας" (ΦΕΚ 87 Α') για την απόκτηση του τίτλου της ειδικότητας της ιατρικής της εργασίας. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.), καθορίζονται για τους ιατρούς της περίπτωσης β' οι όροι και οι προϋποθέσεις για την απόκτηση της ειδικότητας, τα αντικείμενα και ο τρόπος εκπαίδευσης ανάλογα με την ειδικότητα την οποία ήδη κατέχουν και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Οι ιατροί των περιπτώσεων α' και β' υποχρεούνται να καταθέσουν αίτηση για εκπαίδευση προς απόκτηση της ειδικότητας μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Μετά την πάροδο της πενταετίας δεν επιτρέπεται σε ιατρό που δεν κατέχει τον τίτλο της ειδικότητας της ιατρικής της εργασίας και δεν την ασκεί να εργάζεται και να προσφέρει υπηρεσίες ως ιατρός εργασίας.

3. Στις προβλεπόμενες από το άρθρο 19 του Ν. 1767/1987 (ΦΕΚ 63 Α') μικτές επιτροπές ελέγχου στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Πειραιά - Δραπετσώνας - Κερατσινίου - Περάματος - Σαλαμίνας συμμετέχει και ένας πτυχιούχος χημικός ή διπλωματούχος χημικός μηχανικός του Γενικού Χημείου του Κράτους υποδεικνυόμενος με τον αναπληρωτή του από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προσδιορίζεται η δυνατότητα εκτέλεσης του έργου των επιτροπών σε ημέρες και ώρες πέραν των εργασίμων των δημοσίων υπηρεσιών και οι όροι και η διαδικασία για την παροχή του έργου αυτού.

4. Οι διατάξεις του Ν. 1568/1985 και των κατ' εξουσιοδότηση του προεδρικών διαταγμάτων ως και το άρθρο 39 του Ν. 1836/1989 για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων εφαρμόζονται και στο ένστολο προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας με εξαίρεση ορισμένες δραστηριότητες του προσωπικού αυτού που παρουσιάζουν εγγενείς ιδιαιτερότητες. Στην περίπτωση αυτή: α) για το ένστολο προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων θα πρέπει να εξασφαλίζεται κατά το δυνατόν η υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων στα πλαίσια των προαναφερόμενων διατάξεων και β) για το ένστολο προσωπικό των σωμάτων ασφαλείας έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 1568/1985.

5. Στις επιχειρήσεις που υπάγονται στις κατηγορίες Β και Γ του άρθρου 2 του Π.Δ. 294/1988 (ΦΕΚ 138 Α') και απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζόμενους, επιτρέπεται να αναλάβει ο ίδιος ο εργοδότης τις υποχρεώσεις του τεχνικού ασφαλείας στην επιχείρησή του, όπως αυτές προβλέπονται στο Ν. 1568/1985 (ΦΕΚ 177 Α') και στα κατ' εξουσιοδότηση του προεδρικά διατάγματα, εφόσον έχει τα προσόντα των εδαφίων α' ή β' ή γ' του άρθρου 5 του Ν. 1568/1985 και μία από τις ειδικότητες τεχνικών

ασφάλειας, που σύμφωνα με το άρθρο 5 του Π.Δ. 294/1988 προβλέπονται για τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας που ανήκει η επιχείρησή του.

Στην περίπτωση των ανωτέρω επιχειρήσεων που υπάγονται στην κατηγορία Β και απασχολούν λιγότερους από 20 εργαζόμενους, εάν ο εργοδότης έχει τα προσόντα των εδαφίων α' ή β' ή γ' του άρθρου 5 του Ν. 1568/1985 και μία από τις ειδικότητες τεχνικών ασφάλειας, που σύμφωνα με το άρθρο 5 του Π.Δ. 294/1988 δεν προβλέπεται για τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας που ανήκει η επιχείρησή του, επιτρέπεται να αναλάβει ο ίδιος τις υποχρεώσεις του τεχνικού ασφάλειας στην επιχείρησή του, με την προϋπόθεση κατάλληλης επιμόρφωσης διάρκειας τουλάχιστον 35 ωρών, σύμφωνα με τα άρθρα 13 του Ν. 1568/1985 και 6 του Π.Δ. 17/1996 (ΦΕΚ 11 Α').

6. Στις επιχειρήσεις που υπάγονται στην κατηγορία Β του άρθρου 2 του Π.Δ. 294/1988 και απασχολούν μέχρι και 6 εργαζόμενους, επιτρέπεται να αναλάβει ο ίδιος ο εργοδότης τις υποχρεώσεις του τεχνικού ασφάλειας στην επιχείρησή του με την προϋπόθεση κατάλληλης επιμόρφωσης διάρκειας τουλάχιστον 35 ωρών σύμφωνα με τα άρθρα 13 του Ν. 1568/1985 και 6 του Π.Δ. 17/1996 και εφόσον είναι πτυχιούχος τεχνικής ειδικότητας Τεχνικού Επαγγελματικού Εκπαιδευτηρίου ή Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ή άλλης αναγνωρισμένης τεχνικής επαγγελματικής σχολής και το αντικείμενο των σπουδών του σχετίζεται με τη δραστηριότητα της επιχείρησής του.

Σε επιχειρήσεις που υπάγονται στην κατηγορία Β και απασχολούν μέχρι και 3 εργαζόμενους επιτρέπεται να αναλάβει ο ίδιος ο εργοδότης τις υποχρεώσεις του τεχνικού ασφάλειας στην επιχείρησή του με την προϋπόθεση κατάλληλης επιμόρφωσης διάρκειας τουλάχιστον 35 ωρών σύμφωνα με τα άρθρα 13 του Ν. 1568/1985 και 6 του Π.Δ. 17/1996 και εφόσον έχει άδεια άσκησης τεχνικού επαγγέλματος εμπειροτέχνη και το αντικείμενο της άδειας του σχετίζεται με τη δραστηριότητα της επιχείρησής του ή αποδεδειγμένα ασκεί επί δεκαετία και πλέον την οικονομική δραστηριότητα για την οποία θα αναλάβει τις υποχρεώσεις του τεχνικού ασφάλειας.

7. Στις επιχειρήσεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 5 και στις επιχειρήσεις της παραγράφου 6 που ο ίδιος εργοδότης αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του τεχνικού ασφάλειας, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να αναθέτει τη σύνταξη της γραπτής εκτίμησης κινδύνου που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του Π.Δ. 17/1996 σε πρόσωπα που έχουν τα προσόντα των περιπτώσεων α' ή β' ή γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 1568/1985 και μια από τις ειδικότητες τεχνικών ασφάλειας που με το άρθρο δ του Π.Δ. 294/1988 προβλέπονται για τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας που ανήκει η επιχείρησή του.

8. Για τους τεχνικούς ασφάλειας που έχουν παρακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης σε θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, διάρκειας τουλάχιστον 100 ωρών, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 1568/1985 και το άρθρο 6 του Π.Δ. 17/1996 που εκτελείται από τα αρμόδια Υπουργεία ή εκπαιδευτικούς ή άλλους δημόσιους οργανισμούς ή από εξειδικευμένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ. Ε. Κ.) πιστοποιημένα στην υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, η προϋπηρεσία που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του Ν. 1568/1985 μειώνεται ως εξής:

α. Για τους τεχνικούς των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού κατά ένα έτος.

β. Για τους τεχνικούς των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού κατά τρία έτη.

9. Με τις υπουργικές αποφάσεις των άρθρων 13 παρ. 2 του Ν. 1568/1985 και 6 παρ.3 του Π.Δ. 17/1996 καθορίζονται και οι φορείς που επιτρέπεται να εκτελούν τα προγράμματα επιμόρφωσης ανάλογα με τα προσόντα των εκπαιδευομένων.

Αθήνα, 8 Μαΐου 2003